

JAK BY MĚL VYPADAT ZRALÝ ŠKOLÁK?

Každý rodič určitě touží po tom, aby jeho dítě zvládlo začátek školní docházky co nejlépe a ve škole se mohlo cítit dobře. Je to také naším cílem, a proto si dovolujeme několik rad pro rodiče budoucích prvňáčků. Není od věci se nad nimi zamyslet již nyní, když do září zbývá ještě pár měsíců, kdy máme šanci některé drobnosti dotáhnout. Ke všem bodům je třeba říci, že pokud se rozhodneme podle nich pozorovat a hodnotit své dítě, je dobře si uvědomit jeho momentální kondici. Neposuzujeme jejich reakce, když jsou děti unavené či nemocné.

KLADÉ OTÁZKY A CHCE NA NĚ ODPOVĚDĚT

Mnoho dětí dává rodičům otázky, ale na všechny si počkají na to, až jim rodiče odpoví. Zralý školák se snaží dopátrat odpovědi, bude mít zájem, když rodič vyhledá obrázek v knize nebo na internetu. Nezralé dítě sice otázku položí, ale než rodič dořekne jednoduchou větu, dokáže se zadívat jinam nebo začít s jinou činností.

ZVLÁDÁ RANNÍ RITUÁL

Dítě ví, co se ráno má dít, aby celá rodina zvládla odchod z domova a transport do školky, a řídí se podle toho. Velmi dobré je usnadnit mu rozhodování obrázkovým rozvrhem jednotlivých činností (jednoduché obrázky: postel a v ní rozčuchaná hlava, postel s rozhozenou dekou, mytí v koupelně, jídlo na stole, prázdné nádoby ve dřezu, zubní kartáček s pastou, pyžamo letící do postele, hromádka šatů u postele, batůžek do školky, usmívající se dítě připravené u dveří). Pokud jste s nácvikem klidného odchodu nezačali, je čas se do toho dát hned.

ZVLÁDÁ VEČERNÍ RITUÁL A V KLIDU VČAS USNE

Dítě si šaty dává na jedno místo – na židličku či na hromádku u postele; umí je svléknout tak, aby si je zítra snadno obléklo. Ví, že spodní prádlo a ponožky má odložit do koše na špinavé prádlo a udělá to tak. V klidu se navečeří a provede večerní hygienu, podívá se na Večerníček (spolu s rodiči, aby jim potom o něm mohlo vyprávět) a před spaním má klidnou činnost – malování obrázku nebo povídání s rodičem (co se stalo přes den nebo ve Večerníčku), čtení (rodič, prarodič, starší sourozenec) a pak již pusa a samostatné usínání. Je potřeba, aby předškolák a malý školák spal aspoň 10 hodin. Také večerní rituál můžeme podpořit obrázkovým rozvrhem. Důležitá je radost z dítěte, že ví, co má následovat, a správně to udělá – „jako velký“.

UMÍ SI PŘIPRAVIT VĚCI

Předškolák umí sbalit svých pár maličkostí, když jde s rodiči na výlet nebo když má přespat u prarodičů. Dělá to na základě příkladu – táta nebo máma připravuje své věci a dítě vedle svou hromádku. Když jde o přespání, nese si rodič svou hygienu a dítě má u sebe také svou. Rodič ukáže, jak sbalit batůžek, ale pak to nechá udělat dítě samo. Podobně při vycházce do lesa, kdy

si dítě nese svou svačinu a pití. Není dobré, když se na výletě se školkou dítě do batohu ani nepodívá, protože neví, co je uvnitř. Návyk pro balení batůžku pomůže v první třídě, kdy se dítě bude starat o svoji školní aktovku.

VYDRŽÍ PRACOVAT U STOLEČKU A PRÁCI DOKONČÍ

Není potřeba, aby dítě znalo celou abecedu nebo mělo základy angličtiny, když nevydrží u jedné činnosti od jejího začátku do konce. Připravujme mu zajímavé činnosti, v nichž budou rodiče dělat společnost nebo spoluhráče. Trénujeme setrvání u desetiminutových her, pak u delších. Držíme se pravidla, že je potřeba činnost dokončit a uklidit po ní, a budme v klidu a důsledně s dítětem. Pokud dítě nyní nevydrží dohrát patnáctiminutovou hru nebo dokreslit obrázek na deset minut, dá se těžko očekávat, že v září udrží pozornost celou vyučovací hodinu. V takovém případě je na místě odborné vyšetření.

DÍTĚ UMÍ MLUVIT S DOSPĚLÝMI

Dítě umí samozřejmě pozdravit a dobře chápe, že ve školce a ve škole se dospělým říká „dobry den“; nicméně, tím to nekončí. Umí si vyřídit drobný nákup, když rodič stojí krok za ním, koupí si samo pečivo, zmrzlinu, zaplatí mincemi a počká na vrácení. Na otázku dospělého (lékaře, psychologa, učitele u zápisu) dokáže samo odpovědět; nemá obavu jmenovaným podat ruku na pozdrav. (Pozor, někdy máme tendenci hovořit za naše děti, ale proč by neměly odpovědět samy ve věcech, které se jich týkají.)

DOKÁŽE SE DOHODNOUT S RODIČI

Dítě není stavěno jen před volby Smíš či Nesmíš, ale umí se (v situacích, kdy je to dobře) rozhodnout, co chce nebo co bude dělat. Spolu s rodiči si vybírá například oblečení a zvažuje počasí, příležitost a vhodnost oděvu. Dovednost domluvit se je důležitá v zátěžových situacích, kdy obvykle děti zlobí, protože se nudí. Například do čekárny u lékaře si zabalí něco pro svou tichou zábavu – impuls musí samozřejmě dát rodiče, ale rozhodnutí je na straně dítěte, čímž se posiluje jeho zodpovědnost. Tam, kde se umí dohodnout rodiče, většinou je možnost dohodnout se i s dítětem – v klidu a se zpětnou vazbou, že tomu rozumí.

JAK TO ZVLÁDNOUT JAKO RODIČ

Úplně nejlépe – vlastním příkladem. Děti v předškolním věku mají velký potenciál učit se „být velký“ jako táta či máma. Je potřeba spíše méně hovořit a nechat dítě přemýšlet, co by mohlo udělat nebo naopak dělat nemělo, dávat impulsy, ale zůstat laskaví.